

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR

Družbeni plan gospodarskega razvoja okraja Ljubljana za razdobje od leta 1957 do 1961

24.

Na podlagi 16. člena zakona o okrajnih ljudskih odborih (Uradni list LRS št. 19/52) 7. in 9. člena statuta okraja Ljubljana in 4. člena zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov (Uradni list FLRJ št. 52/57) je Okrajni ljudski odbor

Ljubljana na seji okrajnega zbora in na seji zbora proizvajalcev dne 28. aprila 1959 sprejel

DRUŽBENI PLAN GOSPODARSKEGA RAZVOJA OKRAJA LJUBLJANA

za razdobje od 1957. do 1961. leta

PRVI DEL

Smernice za gospodarski razvoj

I. poglavje

Osnovni cilji in smernice razvoja

Na podlagi že doseženih uspehov v večanju proizvodnje in razvijanju proizvajalnih sil, vse bolj učvrščenega delavskega samoupravljanja in uveljavljanja družbenega upravljanja je možno nadaljevati in pospeševati vsestranski družbeni in gospodarski napredek okraja.

Vendar je možno doseči v prihodnje napredek le z odločnejšim odpravljanjem neskladnosti, ki so se pojavile v preteklem razdobju in ki bi sicer zavrele razvoj, če se ne bi odstranile. Življenjski in družbeni standard se zadnja leta ni vedno sporedno z naraščanjem industrijske proizvodnje, kar se zlasti kaže v industrijskih središčih. Tam se opaža občutna neskladnost zaradi zaostajanja v nekaterih panogah gospodarstva, ki direktno vplivajo na življenjske pogoje delovnega človeka, prav tako tudi v stanovanjski izgradnji in graditvi drugih komunalnih in družbenih služb, kot so zdravstvene, prosvetne, kulturne in socialne ustanove. V razvoju gospodarstva zlasti zaostaja kmetijska proizvodnja, kar zožuje življenjski standard prebivalstva in bazo za industrializacijo dežele. To povzroča, da se morajo gospodarske organizacije bolj naslanjati na uvoz surovin pa tudi živil ter so tako v večji meri pod vplivom razpoložljivih količin tujih plačilnih sredstev, po drugi strani pa zavira razvoj socialističnih odnosov na vasi, s čimer znižuje tempo gospodarskega razvoja. Zaostajanje v razvoju trgovine in prometa je zoževalo tržišče, povzročalo nestabilnost in nezadostno gospodarsko povezavo posameznih krajev v skupni trg. V tem pa ni dovolj odpiralo možnosti za naraščanje proizvodnje, niti ni dovolj približalo uspehov v proizvodnji prebivalstva. Zato delovni človek ni dovolj občutil že doseženih uspehov v našem gospodarskem razvoju, kar je negativno vplivalo na dviganje produktivnosti dela.

Bodoči razvoj zahteva koncentracijo sil pri reševanju teh neskladij ob upoštevanju, da bo to le sredstvo za doseg kompleksnejšega in bolj skladnega nadaljnjega raz-

voja. Zato se postavljajo v obdobju 1957-1961 predvsem tele politično-ekonomske:

1. Skupna družbena proizvodnja mora stalno naraščati za okoli 9,7% letno, industrijska proizvodnja pa za okoli 9,6% letno. To bo možno doseči z izboljšanjem preskrbe z energijo in s surovinami, ki jih je treba zagotoviti iz domače industrijske in zlasti kmetijske proizvodnje.

Razvijati je treba zlasti tiste stroke, ki imajo zagotovljeno večje tržišče v povečanih dohodkih prebivalstva in v višanju družbenega standarda zlasti z graditvijo stanovanj ter izvozom, čemur se morajo podjetja čim bolj prilagoditi. Za uspešno zadovoljevanje teh potreb naj se zato povezujejo v raznih oblikah kooperacije in na tej podlagi prehajajo iz polindustrijskega in obrtniškega načina proizvodnje majhnih količin blaga na veliko množično serijsko proizvodnjo z industrijskim načinom dela. To jim bodo omogočile tudi rekonstrukcije, katerih glavni namen mora biti boljše izkoriščanje obstoječih kapacitet z odpravljanjem ozkih grl in uvajanjem moderne tehnike, ter izboljševanje delovnih pogojev. Industrija naj se usmerja zlasti v proizvodnjo visokovrednih končnih izdelkov z visoko stopnjo predelave in širokim kvalitetnim sodelovanjem. Za doseg te ciljev naj izkoristi tudi tesnejše sodelovanje z znanstvenimi inštituti.

V kmetijstvu je treba glede na ustvarjene pogoje doseči hiter napredek proizvodnje predvsem s krepitvijo kmetijskih posestev, večjimi vlaganji in z razširjenjem kooperacije z zasebnimi proizvajalci, a na podlagi naprednih agrotehničnih ukrepov, selekcije in zamenjave semen ter specializacije proizvodnje glede na naravne in tržne pogoje. Zagotoviti je treba tudi stalnost tržišče za odjem kmetijskih pridelkov z vnaprejšnjimi odkupnimi cenami. Ti ukrepi naj zagotovijo 10,8% letni porast kmetijske proizvodnje in razširijo materialno bazo za pospeševanje socialističnih odnosov na vasi. Za nerazvite pretežno kmetijske kraje bo to pomenilo začetek gospodarskega razvoja, zlasti če bo

do zadruga uvajale tudi začetno predelavo pridelkov in se bo lahko predelovalna industrija približala proizvodnim področjem.

Trgovino je treba močnejše razvijati s ciljem, da bo mogla posredovati potrošniku vse tržne presežke po čim krajši poti, zato je treba izkoristiti vse organizacijske oblike, da se proizvodnja približa potrošniku. Trgovina za dnevno potrošnjo pa naj razširi svojo mrežo in naj dobiva bolj značaj javne službe s povezovanjem s stanovanjskimi skupnostmi in občinami zlasti preko razvijanja potrošniških svetov. Nepotrebno grosistično posredovanje je treba omejiti, promet pa olajšati z graditvijo novih skladišč in z izboljšanjem tehnične opreme.

Obrt je treba močno razviti, da bo mogla zadovoljiti povečano povpraševanje po storitvah, zlasti v zvezi z naraščanjem graditve stanovanj in potreb po uslugah dnevne potrošnje, serijsko proizvodnjo pa naj prepusti industriji. Predvsem se mora razvijati socialistična obrt, privatna pa naj ostane v okviru obrtne dejavnosti za drobne storitve dnevne potrošnje.

V prometu naj se zagotovi pokrivanje potreb proizvodnje in tržišča tako v tovarnem kakor v osebnem prometu, v zadnjem pa še zlasti potreb turizma.

Gradbeništvo naj preide na moderne industrijske delovne metode z uvajanjem montažnih elementov, čemur se mora prilagoditi tudi industrija gradbenega materiala in projektiva. Urbanistični organi naj zato zagotove večje komplekse zemljišč za koncentrirano stanovanjsko izgradnjo.

Gostinstvo mora izboljšati pogoje za nudenje hrane abonentom in turistom, povečati pa tudi hotelske kapacitete v večjih središčih, kakor tudi kapacitete restavracij, da se vskladi z razvijanjem zlasti tujega turizma.

Predvidene naloge v proizvodnji pa je mogoče doseči le s povečano storilnostjo, ki je pozaj za povišanje osebnega in družbenega standarda.

2. V bodočem obdobju so dani pogoji za stalno večanje delovne storilnosti za povprečno 6% letno. Zato je možno 59% večjo proizvodnjo doseči z dodatno zaposlitvijo samo 18.000 oseb, tako da se število zaposlenih v družbenem sektorju gospodarstva poveča za 22,8%.

3. Osebna poraba se bo v petletni dobi večala za 6-7% ali za 4-5% na prebivalca letno, kot je to zagotovljeno z zveznim družbenim planom. Treba je tudi večja sredstva usmerjati v družbeni standard zlasti v mestih in industrijskih središčih. Predvsem je treba graditi hitreje in več stanovaj in ustanavljati različne servise za pomoč go-

spodinjstvom v okviru stanovanjskih skupnosti. Razširiti je treba mrežo osnovnih šol, da se odstrani pomanjkanje doseданjega šolskega prostora in tako izboljšajo materialni pogoji, ki bodo zagotovili izvajanje šolske reforme. Potrebe gospodarstva narekujejo tudi graditev novih srednjih strokovnih in vajenskih šol ter pripadajočih jim internatov, ki omogočajo šolanje mladine tudi s podeželja. Z izboljšanjem materialnih pogojev se mora omogočiti izboljšanje zdravstvenih uslug in jih približati prebivalstvu, kar bo mogoče doseči z gradnjo zdravstvenih domov in dodatnih specializiranih bolniških kapacitet. Zaradi pospešene graditve je treba v tem času urediti tudi urbanistične načrte za vse večje kraje in detaljne zazidalne programe za ožja območja in začeti s sestavljanjem kompleksnega regionalnega prostorskega načrta za ves okraj. Ta naj omogoči skladno prostorsko razvijanje naselij, prometa in gospodarstva.

4. V bodočem obdobju se bo investiralo več kot doslej v objekte družbenega standarda in v negospodarske investicije, ki bodo posredno vplivale na živahnejši razvoj na gospodarskem področju. Struktura investicij se bo menjala tudi v gospodarstvu s tem, da bo treba največ vlagati v trgovino, obrt in gostinstvo ter v kmetijsko proizvodnjo. V industriji naj se zlasti omogoči rekonstrukcija. Poleg vlaganj v osnovna sredstva se mora zagotoviti tudi ustrezno povečanje obratnih sredstev.

Investicije morajo temeljiti na perspektivnih programih ljudskih odborov in programih za razvoj podjetij. Pri vseh vlaganjih se je treba ravnati po načelu najhitrejše aktivizacije vloženih sredstev.

Umestno je, da se tudi amortizacijski skladi podjetij uporabljajo le na podlagi takih programov.

5. Na podlagi predvidevanj republiškega perspektivnega plana se mora izvoz letno povečati za 11,5%, kar bo možno zagotoviti v ljubljanskem okraju, če bodo proizvajalci izboljšali kvaliteto svojih izdelkov in poiskali primerna tržišča, obenem pa stalno iskali možnosti, da zmanjšajo uvoz tako, da uvozne materiale zamenjujejo z materialom iz domače proizvodnje. Povečanje gostinskih kapacitet, razvijanje pogojev za domači turizem ter izboljšanje prometnih zvez bo povečalo tudi dotok deviznih sredstev iz tujega turizma.

6. Skladnejši razvoj gospodarstva bo omogočil razširitev pravic in bogatejšo vsebino delu delavskih svetov, ki naj zlasti iščejo novih metod pri delitvi dohodka med neposredne proizvajalce po delu in razdeljevanju presežka dela ob upoštevanju osebne potrošnje in družbenega standarda v okviru komune. Delavski sveti lahko prevzamejo velik del odgovornosti za razvoj družbenega standarda v komunah, kjer prebivajo člani njihovih kolektivov in usmerjajo njihov razvoj. Razširilo se bo delovanje stanovanjskih skupnosti, ki bodo preko potrošniških svetov lahko direktno usmerjale

preskrbo ter preko organov družbenega upravljanja tudi druge službe družbenega standarda. Na deželi bodo združeni sveti in širjenje kooperacije pospešili socialistično preobrazbo vasi. Tako bo lahko to obdobje pomenilo tudi poglobljanje in širjenje socialističnih proizvodnih odnosov, kar bo pozitivno vplivalo na naraščanje proizvodnje in ži-

vahen razvoj vsega gospodarskega in družbenega življenja.

Vsi organi družbene skupnosti, kot so Mestni svet mesta Ljubljane, občinski ljudski odbori, zbornice, združenja, sindikati in drugi organi družbenega upravljanja, morajo povezovati in usmerjati celotno družbeno aktivnost v skladu z nalogami tega perspektivnega plana.

II. poglavje

Družbeni brutoprodukt in narodni dohodek

1. Na podlagi gornjih smernic se pričakuje, da se bo v okraju Ljubljana družbeni brutoprodukt povečal takole:

V milij. din (po cenah leta 1956)	1956	1961	Indeks	Povprečno letno povečanje v %
družbeni brutoprodukt	149.224	236.920	159	9,7%

3. Ker se ocenjuje, da se bo v tem obdobju skupno prebivalstvo večalo letno ca. 1,15%, bo narodni dohodek na prebivalca letno naraščal za okoli 10%.

5. Na podlagi hitrejšega razvijanja socialističnih gospodarskih organizacij v kmetijstvu in kooperacije z zasebnimi kmetovalci bo narasla udeležba socialističnega sektorja v kmetijski proizvodnji od 14,8% v letu 1956 na 21,5% v letu 1961, v obrti pa bo to razmerje naraslo od 60,5% leta 1956 na 68,9% v letu 1961.

4. Po posameznih panogah se predvideva sledeče povečanje proizvodnje in storitev:

V milijonih din (po cenah 1956)	1956	1961	Indeks
Gospodarstvo skupaj	149.224	236.920	159
Industrija	89.317	140.523	157
Kmetijstvo	12.146	18.920	156
Gozdarstvo	1.713	2.136	125
Gradbeništvo	9.356	12.996	139
Promet	4.262	5.827	137
Trgovina	11.059	20.957	190
Gostinstvo in turizem	3.510	5.355	153
Obrt	14.372	19.938	139
Komunala	1.746	7.101	407
KZ	1.743	3.163	181

Izreden porast komunalne dejavnosti je posledica pregrupacije gospodarskih organizacij.

III. poglavje

Investicije

1. Skupna investicijska vlaganja v osnovna sredstva družbenega sektorja bi znašala do leta 1961 skupno 109 milijard. Računa se, da bodo stvarna vlaganja še nekoliko višja zaradi mobilizacije dodatnih sredstev za gradnjo stanovanj in za investicije v združenem sektorju kmetijstva.

Struktura skupnih bruto investicij v tem razdobju bi bila sledeča:

Skupno bruto investicije	100%
V tem: negospodarske investicije	45%
gospodarske investicije	55%

2. Za investicije v družbenem sektorju gospodarstva se bo pri rekonstrukcijah uporabila tudi amortizacija. Da se zagotovi izvršitev nalog po perspektivnem planu, se je treba posluževati različnih oblik združevanja sredstev ljudskih odborov in gospodarskih organizacij, zlasti zato, ker sredstva gospodarskih organizacij predstavljajo večji del razpoložljivih možnosti za investicije. Zato je treba najti primerne oblike, ki bi zagotovile usmerjanje razpoložljivih sredstev.

Glede na gornje smernice bi v strukturi gospodarskih investicij prišlo do določenih sprememb, tako da bi procentualna struktura vlaganj v osnovne sklade nudila sledečo sliko:

Gospodarstvo skupaj	100%
Industrija v tem: industrija gradbenega materiala	4,1%
industrija za široko potrošnjo	15,0%
ostala industrija	25,2%
Kmetijstvo	9,9%
Gozdarstvo	2,1%
Gradbeništvo	4,9%
Promet	4,6%
Trgovina in gostinstvo	18,8%
Obrt	5,2%
Komunala	10,2%

3. Zagotoviti je treba večjo učinkovitost investicijskih naložb, hitrejšo aktivizacijo in višjo rentabilnost. Važno je zato, da se sredstva delijo samo na podlagi natečajev in po vsestransko proučenih, utemeljenih in potrjenih programih in projektih za vse investicije, tako gospodarske kot negospodarske. V programih se mora upoštevati maksimalno varčevanje pri tehnični izvedbi. Dela se smejo izvajati samo na osnovi projektov ob poostremljenem nadzoru investitorja in projek-

tanta, kar naj zagotovi dodatno znižanje stroškov. V programih za razširitev zmogljivosti se morajo upoštevati tudi potrebe po dodatnih investicijah za družbeni standard zaradi povečanja zaposlenih. Zato naj se novi obrti, ki ne zahtevajo posebnih tehnoloških pogojev, raje prenašajo v kraje, kjer delovna sila že obstoji, in ne bo treba dodatnih vlaganj za standard, kar ustreza načelu največje ekonomičnosti in rentabilnosti investicij.

IV. poglavje

Produktivnost in zaposlenost

1. Produktivnost dela se bo zaradi večje proizvodnje in boljše preskrbe z materialom in energijo in zaradi razširjenega trga še povečala, na kar bo močno vplivala tudi industrializacija proizvodnih procesov, modernizacija zmogljivosti in odprava ozkih grl. Povečana produktivnost dela pa bo omogočila nadalje večati proizvodnjo in dvigati življenjski standard. Dvig življenjskega standarda zlasti zaradi večje gradnje stanovanj, boljše preskrbe s potrošniškim blagom in uslugami bo povečal zanimanje za proizvodnjo in zvišanje delovnega učinka zlasti še, ker se bo sporedno spreminjal način delitve dohodka in se razširjalo delavsko in družbeno samoupravljanje.

Občuten dvig kmetijske proizvodnje z uporabo moderne agrotehnike in komasirana proizvodnja, temelječa na ekonomski zainteresiranosti proizvajalca, ki se sam gospodarsko povezuje z zadrugo v raznih oblikah kooperacije bosta vsekakor povečala storilnost v kmetijstvu. Ta se bo povečala z vplivom na obseg blagovnega prometa, z razširjanjem surovinske baze industriji in boljše preskrbo prebivalstva tudi v drugih gospodarskih panogah.

2. Zato se pričakuje, da se bo storilnost v gospodarstvu večala za ca. 6% letno občutne rezerve pa omogočajo še hitrejši porast. Število zaposlenih se bo zato povečalo samo za 18.000 oseb ali za 22,8% v primeri z letom 1956, v državni upravi pa bo ostalo stanje nespremenjeno. V kmetijstvu bo število aktivnega prebivalstva ostalo nespremenjeno in se bo zaradi tega socialna struktura prebivalstva

spremenila tako, da bo kmečko prebivalstvo, ki je leta 1953 tvorilo 24,8% in leta 1956 24,6% celotnega prebivalstva, tvorilo leta 1961 samo še 23,9% vsega prebivalstva.

V. poglavje

Osebnost in splošna potrošnja

1. V skladu z nalogami v resoluciji Zvezne ljudske skupščine o perspektivnem razvoju osebne in splošne potrošnje se mora zagotoviti v tem obdobju naraščanje osebne potrošnje za 6-7% letno ali za 4-5% na prebivalca. Zagotoviti je treba naraščanje osebne potrošnje v odvisnosti od porasta količine in kvalitete dela. Zaradi zaostajanja osebne potrošnje v mestih in industrijskih središčih bo treba vskladiti porast osebne potrošnje v mestih in na vasi. To bo možno doseči z razvijanjem kmetijske proizvodnje na podlagi kooperacije med zasebnimi kmetovalci in zadrugo, s čimer bo zagotovljeno večanje osebne potrošnje na vasi v odvisnosti od povečanja kmetijske proizvodnje in tržnih presežkov.

2. Družbeni standard se mora v tem obdobju razvijati tako, da bo zadostil ne samo večjim potrebam naraščajočega števila prebivalcev, temveč tudi izboljšal njegovo življenjsko raven.

V tem razdobju bo za družbeni standard in državno upravo porabljeno brez republiških sredstev skupno ca. 63 milijard dinarjev ali 12,6 milijard letno, od česar se bo ca. 31 milijard porabilo za investicije. To bo zadostovalo ne samo za nadomeščanje osnovnih skladov družbenega standarda, temveč tudi za njihovo razširitev, kot jih zahtevajo gornje smernice.

DRUGI DEL

Dejavnosti splošne potrošnje

VI. poglavje

Šolstvo

1. Šolstvo se bo v bodoče razvijalo v skladu z demografskimi činitelji, ki zahtevajo predvsem razvoj obveznega šolstva in zadovoljitev potreb v strokovnem šolstvu. Razvoj šolstva mora iti v taki smeri, da vsestransko podpre izvajanje šolske reforme, da bo čim popolneje izvedena. Zato je treba z novogradnjami povečati šolsko površino tako, da se ne samo prepreči uvajanje tretje izmene v osemletkah in odklanjanje vpisa novih učencev v srednje strokovne šole zaradi pomanjkanja prostora, temveč tudi da se doseže izboljšanje stanja v razpoložljivih prostorih, zlasti v mestih in industrijskih središčih. Šolska reforma zahteva tudi izboljšano kvaliteto pouka, za kar je treba povečati tudi materialna sredstva za šolstvo v celoti, v teh pa bodo morali materialni izdatki naraščati hitreje od osebnih. Zagotoviti je treba pogoje za povečanje števila dajatev na učiteljskih, ker tega kadra najbolj primanjkuje in je zato tudi pogoj za razvoj drugih šol, tudi strokovnih in šol za odrasle, ki dajejo kader za gospodarstvo. V vrticah se bo povečalo število gojencev, zaradi česar bo treba odpreti še več novih. Glede na te potrebe se računa s povečanjem šolske površine do leta 1961 za več kot 41.790 m², kolikor bi zadostovalo za vzdrževanje obstoječega stanja, tako da se bo sedanje stanje tudi izboljšalo.

2. Ker se pričakuje stalno naraščanje števila študentov in ker potrebe po kvalificiranem kadru

stalno naraščajo, bodo precej naraščali tudi izdatki za štipendije. Štipendije naj se delijo po razpisu, pri čemer pa se mora upoštevati uspeh prosilca ter dati prednost otrokom padlih borcev in žrtvam fašističnega nasilja.

3. Za ta predvideni razvoj šolstva je treba v razdobju do leta 1961 skupno 12.434 milijonov dinarjev sredstev, od tega odpade na investicije 3417 milijonov dinarjev.

VII. poglavje

Kultura in telesna vzgoja

1. Dejavnosti kulturnih ustanov v tem razdobju se bo razvijala tako, da bodo vse bolj postajale organizatorji širše udeležbe množice v aktivnem kulturnem udejstvovanju. Glasbene in baletne šole, ki nudijo mladini dopolnilno izobrazbo se naj razvijajo po eni strani v nosilce splošnega tovrstnega izobraževanja, na drugi strani pa naj se razvijajo iz ozke šolske organizacije v širše nosilce in organizatorje zlasti glasbene kulture na terenu še posebej v društvih. Ker šola za umetno obrt vzgaja kadre za oblikovanje industrijskih predmetov, za katerimi obstoji preča potreba v industriji in obrti, se ji morajo izboljšati materialni pogoji z novogradnjo. Mestno gledališče in SNG naj razvijata gostovanja po drugih središčih na terenu in pomagata graditi amatersko gledališko dejavnost. Ustanovi naj se mladinsko gledališče za razvijanje gledališke dejavnosti za mladino.

Pri zaščiti kulturnih spomenikov se bodo nadaljevala dela v stari Ljubljani, poleg drugih manjših po-

segov pa se bodo začela tudi zaščitna dela na več zgodovinskih objektih. Domovi kulture in »Svoboda« v mnogih primerih ustrezajo samo za klasično društveno dejavnost. Zato jih bo treba adaptirati za razširjeno društveno izživiljanje in povečati njih število z domovi v krajih, kjer jih še ni.

V bodočem obdobju naj se obstoječe ustanove predvsem notranje utrdijo in racionalneje uporabljajo družbena sredstva, obenem pa skrbe za večanje svojih lastnih dohodkov, da bi se tako izboljšalo razmerje med subvencijo in lastnimi dohodki.

2. Za potrebe kulture bo treba v tem obdobju 2123 milijonov dinarjev sredstev, od tega 314 milijonov dinarjev za investicije, kar bo zadostovalo za rešitev samo najosnovnejših problemov.

3. Telesnovzgojne organizacije se bodo morale bolj kot doslej orientirati na množično telesno vzgojo in iskati takih načinov dela, ki ne zahtevajo mnogo finančnih sredstev. Za zadovoljitev potreb bo treba 1303 milijonov dinarjev, od tega 233 milijonov dinarjev za investicije, ki se bodo porabile za ureditev športnih igrišč v Ljubljani in drugih pomembnejših krajih v okraju ter za manjše dotacije družbenim organizacijam.

VIII. poglavje

Urbanistično urejanje naselij

1. Regionalno in urbanistično planiranje temelji na geodetski dokumentaciji, ki je v sedanjem stanju pretežno neustrezna. Zato je treba, da se do leta 1961 zadovoljivo uredi stanje katastrskih map s pripadajočimi operati, kar naj se izvede z novimi meritvami na terenu.

2. Obstoječe začasne odloke, o uporabi zemljišč v gradbene namene je treba postopno nadomestiti z ustreznimi urbanistično dokumentacijskimi projekti po zakonu o urbanističnih projektih. Zato je treba izdelati urbane in nistične programe v prvi vrsti za mesta, nato pa tudi za druga naselja, obenem pa za hitro rastoča področja mest izdelati idejne regulacijske načrte. Do leta 1961 je treba izvršiti naloge, kakor so postavljeni v dokumentaciji. Za izvedbo teh nalog do leta 1961 se zagotovi 263 milijonov din. Občinski ljudski odbori so dolžni del teh nalog, ki pripadajo v izvršitev njim, vključiti v svoje perspektivne in tekoče plane.

IX. poglavje

Komunalne službe

1. Razvoj komunalnih služb in naprav doslej še ni vsklajen z razvojem industrije in stanovanjske graditve ter naraščanjem prebivalstva. V tem petletnem obdobju je zato treba prevestveno skrbeti za graditev vodovodov in ureditev kanalizacije, ker sta ti dve službi ne samo nujno potrebni za življenje, ampak tudi zagotavljata osnovne zdravstvene pogoje v naseljih. S potrebno pozornostjo je treba tudi razvijati in modernizirati cestno mrežo, zlasti glede na razvoj cestnega prometa, ki skokoma narašča. V javnem mestnem osebnem prometu je treba končati I. fazo rekonstrukcije in podaljšati proge, da bodo zajele širše mestno področje ter povečati kapacitete. Glede na večjo stanovanjsko graditev in modernizacijo gospodinjstev je treba izboljšati preskrbo z električnim tokom in plinom. Druge komunalne službe naj se razvijajo v okviru zagotovljenih jim sredstev. Tarife za komunalne usluge naj v smislu smer-

nic zveznega in republiškega perspektivnega plana postopno prehajajo na ekonomske osnove tako, da bodo zagotavljale enostavno reprodukcijo, kar je v skladu z določili republiškega perspektivnega plana.

2. Vodovodno omrežje v okraju se bo povečalo za 194,5 km ali za 25%. Poleg podaljšanja napajalnege cevovoda v Ljubljani se bodo v okraju gradili skupinski vodovodi: Kočevsko-Ribniški, Suhokrajinski, Dolenski, Cerklje-Mengeš-Vodice. Občine pa bodo gradile vodovode za posamezna naselja.

Kanalska mreža se bo podaljšala za 35,6 km ali za 20%. V Ljubljani se bodo gradili v glavnem zbiralniki, ki bodo omogočili končno sanacijo z gradnjo čistilne naprave. Zanj je treba pripraviti potrebno dokumentacijo. Sorazmerno s stanovanjsko gradnjo se bo izgrajevala kanalska mreža tudi po ostalih večjih centrih v okraju.

3. Cestna mreža 3. in 4. reda se bo v tem obdobju podaljšala z novogradnjo cest Drtija-Kandrše in Čajnerji-Ravnik. Glavna dela bodo omejena na modernizacijo in rekonstrukcijo obstoječih cest, tako da se bo dolžina sodobnih cest 3. reda povečala od 34,2 km v letu 1956 na 66,3 km v letu 1961. Ceste 4. reda pa bodo modernizirale posamezne občine in opremile s hodniki v večjih naseljih. Poleg tega bodo zgrajeni mostovi preko Višnice, Farjevca, Išice, Ljublanice v Zalogu in na Prulah, Bistrice v Kamniški Bistrici in nadvoz v Črnučah.

4. Do leta 1958 je bil v Ljubljani javni mestni osebni promet rekonstruiran v I. etapi, do leta 1961 pa se predvideva še II. etapa, ki zajema podaljšanje nekaterih prog, s katerimi se zajema večji mestni teritorij. Število mest v vozilih se bo povečalo za 9%. Postopno se bodo uvajale ekonomske tarife, promet se bo razširil na medmestne proge, uvedel se bo tovorni promet in razširila proizvodnja delavnic, s čimer bo Ljubljanska ECZ do leta 1961 rentabilna. Lokalni osebni promet ima od drugih krajev samo mesto Trbovlje, kjer se bodo v tem času povečale kapacitete.

5. Z nabavo novih smetarskih in škroplniških avtomobilov in smetnjakov se bo javna snaga v Ljubljani rekonstruirala na vsem mestnem območju. Enako v Trbovljah, kjer bosta nabavljena dva smetarska avtomobila in smetnjaki.

Omrežje javne razsvetljave se bo povečalo vzporedno z gradnjo stanovanj, število svetlobnih mest v okraju pa se bo povečalo za 17%.

Površina parkov se bo povečala za 34% in drevoredov za 114%. Zelene površine se bodo urejale zlasti vzporedno z graditvijo stanovanj.

Začelo se bo urejati in delno razširjati centralno pokopališče v Ljubljani. Žalam se bo pripojilo Navje. Na podeželskih pokopališčih se bodo uredili potrebni objekti.

Služba požarne varnosti bo dobila dodatno opremo, nezadostna zaklonišča se bodo izpopolnila.

6. Naraščajoči cestni promet in elektrifikacija železnice Reka-Ljubljana-Zalog terja ureditev cestne mreže v Ljubljani sporedno z urejanjem železniškega vozlišča. Predvsem se mora zgraditi izvenivojsko križanje Titove-Celovške ceste z železnico.

Do leta 1961 bodo v smislu resolucije Ljudske skupščine LRS izvršena sledeča dela: delna rekonstrukcija glavne postaje, delna izgradnja lokotovornega kolodvora v Mostah v zameno za onega v Šiški

in ob glavni postaji, delna rekonstrukcija lokomotivskega oprelišča in remize za elektrolokomotive na novem mestu. Povečana bo kapaciteta ranžirne postaje Zalog, položena bo proga v Tivoliju, ki bo omogočila izvedbo izvenivojskega križanja Titove in Celovške ceste z železnico. Stroški za ta dela znašajo 2,6 milijard dinarjev, od česar bo nosil okraj 730 milijonov dinarjev.

Zaradi dograditve ceste (avtoceste) bo v Ljubljani zgrajen nov priključek, s čimer bo izboljšana povezanost avtoceste z drugimi smermi. Stroški bodo znašali 270 milijonov dinarjev.

7. Za izvedbo gornjih nalog na področju komunalnih služb je potrebno 6896 milijonov dinarjev, od česar bo 3810 milijonov dinarjev porabljeno za investicije.

X. poglavje

Aktivni odmor

1. Tempo modernega življenja ustvarja vedno večjo potrebo delovnega človeka, da svoj prosti čas izkoristi za odmor, zlasti v naravi s sprehodi, izleti, kopanjem, smučanjem, po možnosti združenim z drugimi oblikami športnega in zabavnega udejstvovanja. Zaradi tega ima skupnost dolžnost, da organizira možnosti za takšen aktivni oddih delovnega človeka. Možnosti nastajajo na zelenih površinah okrog stanovanjskih skupnosti, kjer se lahko zgrade manjša otroška igrišča in igrišča za košarko, namizni tenis in parki ter senčnice s klopmi, pa kopališče v bližini naselja z najnujnejšimi športnimi rekviziti in obratom za prigrizek in pijačo, sprehajališča v okolici naselij (na primer Rožnik, Golovec, Mestni log ob Malem grabnu v Ljubljani itd.).

V bližnji okolici večjih naselij je treba primerne kraje usposobiti za izlete ob koncu tedna, razvijati pa tudi turistično zanimive kraje v oddaljenejši okolici za daljše izlete. V to vrsto spada tudi organizacija dnevnega letovanja otrok, za kar so potrebna le najbolj nujna dnevna zaklonišča in obrat za dnevni topli obrok.

2. Za organizacijo takega odmora naj skrbe organizacije in društva, ki delujejo na tem področju; ta se bodo glede investicij in porabe finančnih sredstev morala podrediti smernicam in politiki perspektivnega plana.

Vsi ti interesi naj za odpiranje posameznih turistično zanimivih, a doslej zapuščenih krajev formirajo posebne skupnosti ali konzorcije. S tem bo podana množična osnova tudi za živahnejši razvoj komercialnega turizma. Realizacija teh nalog bo možna le na osnovi združevanja sredstev interesentov.

3. Če izključimo rekvizite za oddih v okviru stanovanjskih skupnosti samih, je treba napore usmeriti predvsem v razvijanje sledečih področij, primernih za rekreacijo delovne sile:

področje Ljubljane same: Grad, Rožnik in Golovec ter področje ob Malem grabnu in Ljublanici kot tudi celotno obrežje Save in izletišče na Govejku, Smarni gori, Gobačici, Rašici in na Jančah;

bazen Sore z Medvodami, Zbiljskim jezerom in Podrečju;

Cerknica z jezerom, Rakovo dolino, Križno jamo, Križno goro in Loško dolino;

področje Krma z Iškim Vintgarjem, Kureškom, Rakitno in borovniškim Peklom;

zasavski hribi;

Kamnik s Kamniško Bistrico, Ve-

liko planino in Tuhinjsko dolino; področje Polhovega Gradca;

Kočevje in svet ob Kolpi z Rogom in kraji iz NOB;

Taborska jama, Višnja gora s Polzevim in dolino Krke, Travnica gora.

4. Za najnujnejši razvoj teh področij bi bilo treba 253 milijonov dinarjev predvsem iz sredstev podjetij, ki se naj porabijo v prvi vrsti za objekte, navedene v dokumentaciji. Za organizacijo te dejavnosti naj skrbe občine in vključijo v svoje družbene plane ustrezne odločbe.

XI. poglavje

Zdravstvo, socialno zavarovanje in socialno varstvo

1. Ker je zdravstvena služba po občinah nezadostna tako glede prostora kot po zaposlenem osebju, je treba posvetiti največ pozornosti zidavi novih zdravstvenih domov in izpopolnitvi obstoječih. Pri tem naj se upošteva, da je treba pri zdravstvenih domovih, ki so oddaljeni od bolnic, priključiti tudi manjši hospital, kjer bodo bolniki nekaj časa lahko v zdravniški negi, če ni možnosti za zdravljenje na domu.

Ker se predvideva, da bodo kmečko prebivalstvo in obrtniki vključeni v zdravstveno zavarovanje, se mora zdravstvena služba za to usposobiti. Zlasti je treba razširiti posteljni fond v bolnicah.

V bodočem obdobju se pričakuje povečano število pacientov v zdravstvenih ustanovah za do 40% v primeri z letom 1956, število zavarovancev pa se bo letno zvišalo za 5%.

2. Poleg potrebnih rekonstrukcij in vzdrževanja zdravstvenih zavodov je treba izboljšati stanje zdravstvene službe na kočevskem področju. Tu naj se začne graditi nova bolnica s 150 posteljami. Za to je zagotovljeno 200 milijonov dinarjev.

Prav tako je treba rešiti vprašanje bolnice v Trbovljah, ker obstoječa funkcionalno in higiensko več ne ustreza. Potrebno je nujno zgraditi še otroški oddelek in dispanzer, za kar je zagotovljenih 30 milijonov dinarjev.

V Ljubljani se je treba nujno lotiti graditve nove mestne bolnice; za prvo etapo gradnje kirurškega oddelka s travmatologijo in posteljami za nevrogijo je v tem obdobju predvidenih 464 milijonov dinarjev. S tem se bodo povečale bolniške kapacitete za ves okraj.

3. Za potrebe zdravstvene službe je iz družbenih sredstev zagotovljenih skupno 4012 milijonov dinarjev, od tega za investicije 1677 milijonov, s čimer bodo krite najnujnejše potrebe. Računa pa se, da del izdatkov krijejo zdravstvene ustanove iz lastnih sredstev socialnega zavarovanja in iz sredstev interesov gospodarskih organizacij.

4. Podpore socialnega varstva potrebnim in dela nezmožnim polnim podpirancev se bodo v bodočem obdobju zvišale do minimalne pokojnine. Dela zmožnim pa se bo v širšem obsegu posredovala primerena zaposlitev hkrati z uveljavljanjem pravic do pokojnine, nžitkov itd., medtem ko se bo število podpirancev zniževalo. Solske mlečne kuhinje, ki so uspešna in razširjena oblika preventivnega varstva, bodo zajele vse otroke, zaradi česar bodo izdatki zanje naraščali, povečal pa se bo tudi prispevek staršev. Organiziranje počitniških kolonij za otroke bo vse bolj prehajalo na ekonomsko osnovo, odgovornost za teže ogrožene zavarovane otroke bo prevzemal ZSZ. Socialne zavode je treba sposobneje urediti. Prirediti

je treba prehodni dom za nezakonke matere, pripraviti program za nove počitniške domove in urediti mlečne kuhinje tudi na strokovnih in vajenskih šolah.

Za gornje potrebe je predvideno 2807 milijonov dinarjev sredstev, od tega 114 milijonov za investicije in rekonstrukcije.

XII. poglavje

Stanovanjska graditev

1. Ker bi zaostajanje pri graditvi stanovanj za gospodarskim razvojem zavrla ekonomski napredek, je treba v tem obdobju pospešeno graditi nova stanovanja. To pa na vsak način le v okviru možnosti, ki jih daje doseženi gospodarski napredek izražen v obsegu namenskih sredstev za stanovanja, razpoložljivih kapacitet gradbene operative in industrije gradbenega materiala. Nova stanovanja je treba graditi posebno v večjih industrijskih centrih, zlasti pa v Ljubljani, ker se tu zaostajanje stanovanjske graditve najbolj občuti. V okraju se bo zato v letih 1956-1961 povprečno gradilo letno po 2010 stanovanj, v sami Ljubljani 1380 stanovanj. S tem bo pri potrebnem ločnem povprečju 2170 novih stanovanj v Ljubljani kritih le 64% potreb. Za nova stanovanja bo letno vloženo v okraju cca 4,8 milijard dinarjev, ali skupno v 5 letih 24 milijard dinarjev.

2. Da bi mogli izvršiti ta plan, se smejo graditi samo standardna stanovanja, ki zagotavljajo prebivalcem osnovni higienski minimum. Imelo naj bi za 4 osebe 56 m² neto etažne površine in smejo stroški za tako stanovanje znašati 2.050.000 din vključno z gradbenimi obrtniškimi in instalaterskimi stroški. Stroški za komunalne naprave ne smejo presegati 15% vrednosti objekta. Povečanje stroškov na višji stanovanjski standard mora plačati koristnik stanovanja v obliki povišane najemnine ali kot lastni prispevek k stroškom zadružne gradnje.

3. Stanovanja naj se grade v skladu z obstoječimi potrebami in strukturo družin. To bi po sedanjem stanju pomenilo, da mora biti 25% dvoležišnih, 60% tro- in štiriležišnih, 10% pet- in 5% šestležišnih stanovanj. Gradijo naj se tudi večja stanovanja, ki jih je možno uporabiti za dvoje ločenih gospodinjstev in bi služila družinam, kjer so stari starši še vključeni v skupno gospodinjstvo.

4. Stanovanja naj se grade po projektih, ki so se že doslej iz-

kazali kot najbolj ekonomični in so navedeni v dokumentaciji. Te projekte je treba še izpopolniti z novimi dosežki standardizacije in jih proglasiti za tipske. Nove programske rešitve se lahko proglasijo za tipske le, če so v skladu z načeli racionalne graditve in v največji meri upoštevajo industrijsko proizvedene tipske elemente.

5. Postopno naj se izvede prehod na ekonomsko gospodarjenje s stanovanjskim fondom tako, da se razvijajo vse oblike postopnega prehajanja na ekonomske najemnine, kot so: vključevanje lastnih sredstev stanovalcev, plačevanje anuitet in povečanje najemnine za kritje dodatnih stroškov višjega standarda.

6. Nova stanovanja naj se grade na velikih gradbiščih, za katera je predhodno pripravljena vsa urbanistična dokumentacija, da je možna uporaba tehničnih sredstev. Ker lahko le veliki investitorji organizirajo tako velika gradbišča, naj se še bolj razvijejo organizacije, ki opravljajo servisno službo za graditelje, kot sta n. pr. Zavod za stanovanjsko izgradnjo in Zavod za zadružno gradnjo v Ljubljani. Nudita naj pomoč tudi izvenljudskim občinam, kolikor jim pogoji za masovno gradnjo stanovanj ne omogočajo, da sami ustanove take organizacije. Osnuje naj se tudi informativni center, ki bo zbiral izkušnje v stanovanjsko-komunalni graditvi in jih bo posredoval investitorjem, izvajalcem, projektantom in industriji.

Za tako perspektivno stanovanjsko graditev je treba utrditi sodelovanje med investitorji, projektanti, izvajalci in industrijo gradbenega materiala, zlasti z dolgoročnimi pogodbami.

7. Organi družbenega in delavskega samoupravljanja morajo pri razdeljevanju stanovanj spoštovati načelo, da se stanovanja dele med delavce in uslužbence v razmerju strukture zaposlenih in to po vrstnem redu potreb. V tej dobi je treba rešiti stanovanjski problem borcev in invalidov in jim v okraju zagotoviti najmanj 350 stanovanj, v Ljubljani pa 300.

8. Sporedno z graditvijo stanovanj se morajo zgraditi tudi potrebni komunalni servisi zlasti v večjih naseljih, kjer gostota naselitve narašča nesorazmerno z gostoto teh servisov. Zlasti je to pereč problem v Ljubljani. Pri ustanavljanju servisov se je treba čim bolj oslanjati na samofinansiranje potrošnikov. Predvidevajo se sledeči servisi:

Servis	Število prebivalcev, ki jih posluhuje en servis	Potrebna sredstva za en servis v milijonih din	Predvideno skupno število servisov
1 za varstvo otrok	500	4	63
2 igrišča za otroke	500	2	62
3 za pomoč v gospodinjstvu	1000	3	30
4 za popravilo gospodinjstev	1000	1	29
5 pralnica in likalnica	1200	12	27
6 družbena prehrana	—	100	5
7 prehranitveni centri	1200	22	29
8 obrt (brivec, krojač, čevljar)	1500	14	20
9 za hišna popravila	3000	6	12

S stanovanjsko izgradnjo pa se bodo obenem izgradile zmogljivosti tudi za druge dejavnosti, potrebne naselju, ki se bodo financirale iz sredstev, predvidenih za razvoj gostinstva, trgovine in obrti, in sicer:

7. izgraditvijo 276 servisov bodo naselja mnogo bolj opremljena, kar bo obenem dalo tudi trdnjšo osnovo za razvijanje stanovanjske skupnosti. Stanovanjska skupnost se mora razvijati kot osnovna enota samouprave državljanov-potrošni-

kov, v okviru katere je mogoče razširjati ozke meje družine in tako ustvarjati pogoje za lažje in pestrejšje življenje. Stanovanjska skupnost šele omogoča izvedbo tega programa.

TRETJI DEL

Gospodarske dejavnosti

XIII. poglavje

Industrija

1. V skladu z zveznim in republiškim perspektivnim planom naj se industrija v ljubljanskem okraju do leta 1961 usmerja predvsem na:

boljše izkoriščanje že obstoječih proizvodnih zmogljivosti, zamenjavo in izpopolnitev osnovnih sredstev, modernizacijo, mehanizacijo, rekonstrukcijo in razširitev, če je to utemeljeno v rentabilnosti, povečanju sortimana in kvalitete, pri čemer je treba upoštevati možnosti za ustanavljanje dizlociranih obratov, če se s tem prihranijo dodatna sredstva za stanovanjsko graditev. Nadalje je treba dovršiti že začete objekte, boljše organizirati proizvodnjo in izvesti naprednejše tehnološke postopke, kjer je možno, naj se izvede avtomatizacija proizvodnih procesov. Razvijati je treba kooperacijo z domačimi in tujimi podjetji, izdelavo visokovrednih končnih izdelkov glede na ugodno stanje visokokvalificirane delovne sile, proizvodnje za široko potrošnjo, zlasti skladno z razvojem stanovanjske skupnosti. Industrija naj prevzame serijsko proizvodnjo od obrti ter

ustanavlja servisne delavnice za lastne izdelke. Neizkoriščene kapacitete stranskih obratov naj se uporabijo za obrtne usluge z osamosvojitvijo v obliki industrializiranih obrtnih obratov. Industrijsko proizvodnjo je treba prilagoditi domači surovinski bazi, potrebam gradbeništva, doseči boljšo povezavo z raziskovalnimi inštituti in zavodi, načrtno usposabljanje strokovne kadre zaradi pravilne izrabe kvalifikacijskega setava, z združevanjem sredstev gospodarskih organizacij pa naj se zagotovi ekonomično načrtno investiranje. Nadaljnji razvoj in krepitev delavske samouprave z aktivnim sodelovanjem pri izpopolnjevanju gospodarskega sistema in razvijanju vsebine dela bosta zagotovila osebno in kolektivno iniciativno, rast proizvodnosti dela in boljše kontrolo nad trošenjem kolektivnih sredstev.

2. Na podlagi teh smernic se pričakuje 9,6% porast fizičnega obsega industrijske proizvodnje povprečno na leto tako, da bi bil do leta 1961 za 58% večji kot leta 1956.

Porast fizičnega obsega industrijske proizvodnje po strokah bo takšen:

Stroka	Indeks 1961/1956
111 — proizvodnja električne energije	147
112 — proizvodnja in predelava premoga	109
115 — barvasta metalurgija	124
116 — predelava nekovin	171
117 — kovinska industrija	146
119 — elektroindustrija	248
120 — kemična industrija	210
121 — industrija gradbenega materiala	179
122 — lesna industrija	145
123 — papirna industrija	140
124 — tekstilna industrija	151
125 — industrija usnja in obutve	165
127 — živilska industrija	160
129 — tobačna industrija	107
150 — filmska industrija	—
Skupaj industrija	158

Celotni dohodek industrije bo v tem času narasel za 67%, ker se bo proizvodnja po sortimentu, kvaliteti in stopnji dodelave precej izboljšala.

3. S tehnično modernizacijo, razširjenjem in razvijanjem delavske samouprave in stimulativnega nagajevanja po delu se pričakuje v času do leta 1961 porast produktivnosti dela za 31,6%, tako da bi se 58-odstotno povečanje proizvodnje doseglo s samo približno 9000 novozaposlenih, to je z 19-odstotnim povečanjem zaposlenih. Na povečanje produktivnosti bosta vplivala poleg omenjenih pogojev tudi izpopolnjevanje gospodarskega sistema in interes posameznika in kolektiva za povečanje osebnih dohodkov in skladov podjetij ter komune. Pri vključevanju nove delovne sile je treba upoštevati tudi rezervo že zaposlene delovne sile, ki ni dovolj zaposlena. Tako bi letni čisti povečanje delovne sile znašal le približno 3,5%, in sicer prva leta več, leta 1960 in 1961 pa manj.

4. Predvideva se, da bo planirano povečanje industrijske proizvodnje mogoče doseči s približno enakimi vlaganji kot v preteklem obdobju. V osnovna sredstva bi vložili skupno 26.698 milijonov dinarjev. V ta znesek so všteta tudi vlaganja iz amortizacije. Pretežni del se mora porabiti za rekonstrukcijo, modernizacijo in delno povečanje zmogljivosti, ostanek pa za dograditve (14% vseh vlaganih) in za novogradnje (9,4%). Nove investicije so

predvidene le v kemični, lesni in tekstilni oziroma konfekcijski industriji ter v industriji gradbenega materiala ter nekovin.

Zaradi večje izrabe proizvodne zmogljivosti in večje proizvodnje se morajo povečati tudi vlaganja v obratna sredstva tako iz lastnih sredstev podjetij, kot tudi iz družbenih investicijskih skladov. Lastni skladi obratnih sredstev naj bi se do leta 1961 povečali za 11 milijard dinarjev ali za 44%, pri čemer pa mora narasti tudi hitrost obračanja teh sredstev.

Zaradi ostrega disproporca med razvito proizvodnjo električne energije in zastarelimi prenosnimi napravami je treba v proizvodni električne energije skoncitrirati investicije na modernizacijo, razširitev in izpopolnitev prenosnih naprav.

V proizvodnji in predelavi premoga se predvideva reorganizacija odkopa in rekonstrukcija separacije v premogovniku Kočevje, odpiranje zalog v Dolu pri Hrastniku in rekonstrukcija ljubljanske plinarne na novi lokaciji, ki bo omogočila močno povečanje v proizvodnji plina.

Kemična tovarna v Ljubljani naj pripravi vse potrebno za preusmeritev v proizvodnjo na bazi umetnih smol ali polimidnih vlaken. Preusmeritev je potrebna zaradi neekonomičnosti proizvodnje ob razširjeni tovarni aluminija v Kidričevu.

Investicije v stroki nekovin naj omogočijo izkoriščanje nahajališč

bližati razpoložljivi strokovni kader proizvodnji;

— se gospodarsko okrepiti s sodelovanjem v kmetijski proizvodnji in se opremiti s sodobnimi proizvodnimi sredstvi.

V odnosih med zadrugo in združniki naj ne bi prevladovali enostrani kooperacijski odnosi, temveč naj se pospešujejo različne oblike glede na razmere področja in posameznih kultur. Pospešujejo naj se tudi vse skupnosti, kot so: sadjarske, pašniške, melioracijske, strojne itd. Tako bo možno organizirati na zadružni podlagi proizvodnjo na komasiranih zemljiščih in uvesti vaški kolobar. V kooperaciji bo do leta 1961 vključeno 54% površin privatnega sektorja in bo skupna vrednost proizvodnje v kooperaciji znašala približno 5 milijard din.

Ker je eden glavnih pogojev za uspešno kooperacijo redna realizacija blagovne proizvodnje, morajo zadruge zagotoviti redno prodajo in odkup po vnaprej določenih obveznih cenah, ki ustrezajo proizvodnim stroškom, vendar pa ne smejo preprečevati realizacije vseh tržnih presežkov, pri čemer pa mora sodelovati tudi trgovska mreža. Glavni vir akumulacije mora biti sodelovanje v proizvodnji. Prevzete količine morajo zadruge odpremiti po najkrajši poti v potrošno središče.

Da bi lahko povečali uporabo posameznih pridelkov za prehrano, morajo zadruge pričeti s primerno predelavo in konserviranjem zelenjave ter s sušenjem in predelovanjem sadja v sadne sokove.

10. Občinski ljudski odbori morajo posvečati več pozornosti kmetijstvu, kar se mora pokazati tudi v njihovih perspektivnih programih. Kmetijske zadruge bodo na podlagi smernic v teh planih postavile svoje perspektivne programe. Občinski ljudski odbori naj preko zadrug odločno usmerjajo kmetijsko proizvodnjo in pomagajo kmetijskim zadrugam, da opuste svojo nekmetijsko dejavnost. Sredstva, ki jim pritekajo iz kmetijstva, morajo usmerjati izključno zopet v kmetijstvo.

XV. poglavje

Gozdarstvo

Sedanje stanje gozdov zahteva, da se za daljšo obdobje krepi osnovni gozdni fond, zato je potrebno:

- vsklajati sečnjo z zmogljivostjo gozdov, upoštevajoč potrebe gospodarstva po lesu;
- z nogo krepiti ohranjene gozdove, meliorirati degradirane ter po razmejitvi s kmetijskimi površinami pogozditi zemljišča, kjer je gozd najbolj donosna kultura;
- iz posekane lesne mase povečati proizvodnjo tehničnega lesa;
- pospešiti gradnjo gozdnih cest v neodprta območja, s čimer bo možno zmanjšati odpadke lesne mase pri sečnji in spravi;
- razvijati v zasebnih gozdnih kooperaciji in krepiti skupno gospodarjenje z gozdovi ne glede na lastniško razdrobljenost.

2. Do leta 1961 se bo letno povprečno sekalo 87% prirastka. Sekali se bodo močnejše listavci, in sicer 99% od prirastka. Sečnja in potrošnja se bosta vsklajevali z intenzivnim izkoriščanjem lesne mase tudi podmerne gozda, s čimer se bo blagovna proizvodnja povečala, ter z nadomeščanjem lesa z drugim materialom

3. Skupna sečnja bo znašala v letu 1961 448.600 kub. metrov neto lesne mase, to je v primerjavi z letom 1956 za 9% več. Sečnja za blagovno proizvodnjo se bo povečala in s tem tudi proizvodnja tehničnega lesa, znižala pa za neblagovno potrošnjo. Zaradi racionalnejše izrabe lesa je treba forsirati žaganje prago namesto tesanja. Zvečala se bo proizvodnja hlodov za luščenje, a za kemično predelavo lesa se bo izkoriščala tudi neetapna lesna masa in žagarski odpadki iglavcev. Struktura izvoza se mora menjati v prid predelaneza lesa.

4. Pri gojenju gozdov bo glavna naloga uvajanje sodobne nege. V tem obdobju bo opravljenih 2601 ha osnovnih pogozdovanj sečišč, starih posek in goljav ter 2615 ha meliorativnih pogozdovanj opustošenih gozdov. Zato je potrebno izvajati smotno vse vrste ukrepov za sodobno nego gozdov. Do leta 1961 se bo delež urejenih gozdov zvišal od 35% v letu 1957 na 95% leta 1961. Za gojitev, varstvo in gnojenje gozdov je predvideno 1244 milijonov dinarjev.

5. Za izvršitev postavljenih nalog je potrebno za 1285 milijonov dinarjev investicij ali 257 milijonov dinarjev letno, od tega bo 60% vložnih za zgraditev 51 km gozdnih cest.

6. Za izvedbo plana je treba izvajati združevanje zasebnih gozdnih posestnikov preko gozdarskih poslovnih zvez in splošnih kmetijskih zadrug ter tako zboljšati načrtno gospodarjenje v zasebnih gozdovih. Za temeljitejšo obvladanje sečnje zlasti krepiti strokovno nadzorstveno službo pri občinah. Celotni odkup lesa je treba usmeriti preko kmetijskih zadrug in jih zadolžiti za izvajanje plana gojitvenih del in vzdrževanje cest.

7. V lovskem gospodarjenju je treba zboljšati stanje koristne, zlasti pernate divjadi in doseči biološko ravnovesje. Gojenje velike divjadi je treba uravnati sporazumno s kmetijstvom in gozdarstvom.

XVI. poglavje

Gradbeništvo

1. Dvig življenjskega standarda in večanje namenskih investicijskih skladov bo povzročilo porast gradbene dejavnosti v obdobju do leta 1961 za 39% na ozemlju okraja.

2. Z usmerjanjem investicij v industrijo na kmetijstvo, energetiko, promet in družbeni standard se spreminja tudi značaj in velikost gradenj, zaradi česar bo potreben večji delež kvalificiranih delavcev, večja izbira gradbenega materiala in hitri razvoj in modernizacija gradbenega obrtništva. Zato je treba zagotoviti tesno sodelovanje projektantskih organizacij, urbanistov, investitorjev, gradbene operative in industrije gradbenega materiala.

Gradbena podjetja morajo preiti na gradnjo z uporabo prefabriciranih montažnih elementov, dovršitvenih dela pa industrializirati. Uvesti je treba standardizacijo in tipizacijo izdelkov v industriji gradbenega materiala, izvesti tipizacijo zasnov in opreme stanovanj in razširiti uporabo normativov. Tem zahtevam se morajo prilagoditi tudi projektantske organizacije pri izdelovanju projektov, katerih cena naj bo zato odvisna od ekonomičnosti zgradbe. Projekti naj se izdelujejo na podlagi natečajev, gradnjo pa naj nadzira tudi projektant. Urbanistični organi bodo določili področja, na katerih bo mogoče v celoti uporabiti tipске stanovanjske projekte in organizirati gradnjo na industrijski

način z obvezno uporabo industrijsko izdelanih tipiziranih elementov.

Gradbena podjetja naj v sklopu svojih podjetij ali v kooperaciji povečajo obrtniške skupine ali ustanove nove in jih v potrebni meri mehanizirajo. Gradbenoobrtne obrate naj ustanavljajo tudi občine.

Za industrializiranje gradbenega dela je potrebno, da se zagotovi istočasno gradnja večjega števila stavb s poenostavljenimi konstrukcijskimi elementi na enem mestu. Zato naj občine pravočasno zagotovijo zadostne površine zemljišč za zidavo stanovanj. Etapna gradnja na večjih gradbiščih, industrializacija gradbene dejavnosti in organizacija lastnih gradbenoobrtnih obratov pri gradbenih podjetjih bo zagotovila tudi večjo kontinuiteto dela in zmanjšala sezonski značaj gradbeništva.

3. Za prehod na moderni način graditve je potrebno, da se izvrši rekonstrukcija v celotni industriji gradbenega materiala, uvedejo novi proizvodi zlasti tipski elementi, da se odpravi sezonski karakter dela in da se izgradijo nove zmogljivosti za deficitarni material. Proizvodnjo gradbenega materiala je treba organizirati tudi pri industrijskih podjetjih, kjer so za to pogoji.

4. Za uresničitev nalog gradbene operative bo treba vložiti v tem obdobju za 2948 milijonov dinarjev novih investicij, od česar bo uporabljeno 70% za nabavo mehanizacije in opreme.

Število delovne sile bo naraslo do leta 1961 za 23% ob njeni povečani produktivnosti. Fluktuacijo je treba znižati z gradnjo stalnih stanovanj za gradbince in prehranjevalnih centrov.

XVII. poglavje

Promet

1. Osnovne naloge prometa v bodočem obdobju so:

— v železniškem prometu je glavna naloga urejanje ljubljanskega vozlišča in elektrifikacija proge Rakek — Zalog ter remont ali delna rekonstrukcija na ostalih progah.

V cestnem tovornem prometu je treba predvsem zagotoviti prevoz blaga med kraji, ki niso povezani z železnico, ostale prevoze pa koordinirati z železnico ali prepustiti drugim. Podjetja drugih strok naj obdržijo predvsem tovornjake manjše nosilnosti za hitre prevoze na kratkih relacijah za lastne potrebe.

V cestnem potniškem prometu je zlasti treba zagotoviti reden in hiter prevoz potnikov in delavcev na delovna mesta in odmor. Za kritje potreb po avtobusih, trolejbusih in specialnih vozilih se mora skladno povečati tudi proizvodnja karoserij. Povečati je treba tudi zmogljivosti za vzdrževanje in popravilo vozil, k čemur je treba pritegniti tudi domačo avtomobilsko industrijo in zastopniška podjetja.

Na podlagi teh smernic in splošnega gospodarskega razvoja se predvideva splošno povečanje prometnih storitev in proizvodnje za 95%, in sicer po strokah:

železniškonamenska podjetja	117
javni tovorni promet	346
javni medkrajevni avtobusni promet	217
javni mestni osebni promet	119
avtotaktni promet	154
ostala dejavnost	169

2. Za predvideno povečanje zmogljivosti v prometu bo treba investirati do leta 1961 bruto 2769 milijonov delno iz amortizacijskih in lastnih skladov podjetij, ostanek pa s krediti iz družbenih sredstev. Nabavljeni bodo iz teh sredstev pred-

vsem tovornjaki in prikolice večje nosilnosti in novi avtobusi, delno pa se bodo gradile servisne delavnice in garaže.

Število delovne sile se bo povečalo za 27% ali za 859 oseb, pri tem pa je treba vključiti več kvalificiranega kadra, zlasti kvalitetnih šoferjev in avtomehaničkov. Vzgoji strokovnega kadra bo treba zato posvetiti več skrbi. Zaradi počasnejšega naraščanja števila zaposlenih od naraščanja prometa se bo produktivnost dvignila za 25%.

XVIII. poglavje

Trgovina

1. S povečanjem fizičnega obsega industrijske proizvodnje za povprečno 8% letno in proizvodnje za osebno potrošnjo za 57% v primeri z letom 1956, z naraščanjem kmetijske proizvodnje za približno 10% letno in naraščanjem osebnih dohodkov prebivalstva za 7% letno, bo narasel promet v trgovini na drobno do konca leta 1961 za 74%, to je za 11,7% letno. Trgovina na debelo bo narasla za 77%, izvoz bo narasel za 12% letno, uvoz pa za 8% letno v skladu s smernicami zveznega perspektivnega plana.

2. Povečani promet in dosedanje relativno zaostajanje v razvoju trgovine narekujejo, da s posebno pozornostjo razširjamo trgovsko mrežo na drobno. Povečati je treba kapacitete mreže in zboljšati postrežbo s sodobno tehnično opremo, s pakiranjem blaga vnaprej, čemur se mora posvetiti že industrija in grozistična trgovina, z avtomati in samopostrežbo in z odpiranjem trgovin z neprekinjenim obratovanjem. S tem bomo dosegli, da bo promet na enega zaposlenega v trgovini narasel za 34% in se znižalo število prebivalcev na eno prodajalno za 11%. Trgovina na drobno mora postati glavni posrednik med proizvodnjo in potrošnjo. Zato je treba čimbolj eliminirati nepotrebne vmesne člene, za kar je potrebno, da to nalogo opravljajo močnejše detajlistične gospodarske organizacije, katerih poslovanje je rentabilnejše in racionalnejše. Investicijska sredstva bodo s tem bolj skoncentrirana in vzgoja kadra bolj sistematična.

Delavska samouprava se bo lahko popolneje uveljavila in s tem notranja kot tudi družbena kontrola. Trgovske organizacije, ki se bavijo z vsakodneвно preskrbo potrošnikov (špecerije, sadje, zelenjava, mleko, kruh, meso) se morajo približati značaju javnih služb. Zato je treba njihovo poslovanje tesneje povezati s stanovanjskimi skupnostmi ter organi lokalne uprave. Ta mreža naj bo locirana tako, da bo potrošniku pri roki.

Posebno pozornost je treba posvetiti tudi trgovini s sadjem in zelenjavo, ki kljub visokim maržam ne ustvarja presežkov za modernizacijo in razširitev mreže zaradi visokega kmeta, majhnih lokalov (branjarij), neustreznega vskladiščenja, pomanjkljive opreme in notranje organizacije ter razdrobljenosti. Občine naj s pravilno investicijsko politiko vplivajo na odpravljanje teh pomanjkljivosti in s tem na realnejše razlike med odkupnimi in prodajnimi cenami. V posameznih primerih je treba tudi individualno določiti višino trgovskih stroškov. Trgovina je dolžna organizirati učinkovito informativno službo o gibanju tržišča in uravnavati blagovni promet z vnaprejšnjimi pogodbami, pogumneje se lotiti prodaje po kvaliteti. Trgovina naj pravočasno založi tržišče

z ustreznim sortimentom blaga in ustvarja potrebne intervencijske zaloge.

V mestih in industrijskih središčih je treba zlasti zagotoviti boljše preskrbo s kruhom, mlekom, mesom in kmetijskimi pridelki.

Da bi se povečale kapacitete pekarn, bo do konca leta 1959 zgrajena nova moderna pekarna v Ljubljani za Bežigradom z dnevno kapaciteto (v 16 urah) 20.000 kg kruha. Do konca leta 1961 pa se bo pričela gradnja druge take pekare.

Da se zagotovijo zadostne količine mleka, je treba organizirati intenzivno proizvodnjo mleka v neposredni okolici Ljubljane. »Ljubljanske mlekarne« so dolžne, da skrbujejo potrošnike v mestu Ljubljani z zadostnimi količinami kvaletnega mleka in drugimi mlečnimi izdelki ter preiti v celoti na preskrbo s pasteriziranim mlekom.

Z izgradnjo nove mesne industrije v Zalogu se bo izvršila reorganizacija celotnega prometa z mesom, ki naj bi zagotovila Ljubljani in drugim potrošnim središčem okraja zadostne količine vsch vrst mesa in mesnih izdelkov.

Industrijska podjetja z zaključnim sortimentom naj v večjih krajih odpirajo svoje prodajalne, tovarne z dopolnjujočim sortimentom pa naj ustanovljajo skupne prodajalne, tako bo industrija boljše obveščena o potrebah potrošnikov. Trgovine, zlasti tiste s tehničnimi predmeti, naj organizirajo tudi servisno službo za popravila takih predmetov.

Trgovinska mreža na drobno se mora v tem obdobju povečati tako, da bo kapaciteta prodajnega prostora narasla v okraju za 43% (v Ljubljani za 65%), priročnih skladišč pa za 33% (v Ljubljani za 47%), medtem ko bo število prodajalnih namastil v okraju le za 18% (v Ljubljani za 26%).

Z organizacijsko in tehnično krepitvijo trgovine na drobno se bo zmanjšalo posredovanje grobo, kar je treba podpirati, in naj se grosistična trgovina razvija samo tam, kjer neposredna povezava med detajla s proizvodnjo ni najbolj smotrna. Kjer grosistična podjetja nimajo perspektive za obstoj, je treba grosistično trgovino skoncitrirati in njeno delo čim bolj mehanizirati. Trgovina na debelo naj odpira tudi svoje trgovine na drobno, ki jih lahko pozneje osamosvoji, v večjih središčih pa svoja podrobna skladišča enako kot tudi industrijska podjetja. Blago za drobno prodajo naj se v večji meri predhodno embalira.

V prometu s kmetijskimi pridelki naj bo zadruga izključni odkupovalec vsch tržnih presežkov, zato pa jo je treba organizacijsko, tehnično in kadrovsko krepiti. Za realizacijo teh nalog morajo zadruga ustvarjati tudi potrebno akumulacijo predvsem na osnovi povečane proizvodnje preko kooperacije, ne pa z enostavnim nabiranjem marže. Poslovne zveze naj posredujejo pri prodaji tržnih presežkov na agencijski oziroma komisijski osnovi. Zadruga naj prodajajo čim bolj neposredno potrošniku.

V Ljubljani se bo organiziral trg na debelo, ki bo zagotovil krajšo pot kmetijskih pridelkov od proizvajalca do potrošnika, prodajo sortiranega blaga po izvoru in kvalitetah, predembaliranje blaga in stalnost večjih intervencijskih zalog. S tem da bo koncentriral ponudbo in povpraševanje na enem mestu, pa se bodo formirale tudi pravilnejše tržne cene in zmanjšan

bo pritisk potrošnikov na proizvodna področja.

Tržnice se bodo organizirale v večjih industrijskih centrih in drugih delih Ljubljane, razširjena bo pa tudi centralna tržnica.

5. Za razvoj trgovine v tem obdobju bo vloženo 9512 milijonov dinarjev za osnovna sredstva. V trgovini na drobno bodo investicije usmerjene v glavnem v graditev 247 novih prodajalnih. Gradnja lokalov se mora prilagoditi krajevnim potrebam. V mestu Ljubljani in še posebno v centru naj se grade le večji lokali, da se omogoči popolnejša delitev dela in dvig prometa na prodajalca in na m² površine, kakor tudi večja kulturnost postrežbe. Skladišča za detajlno trgovino se bodo gradila predvsem pri podjetjih izven Ljubljane. Izboljšana bo tudi tehnična oprema in transport.

V trgovini na debelo bodo investicije usmerjene predvsem v gradnjo skladišč, ki že pri sedanjem obsegu prometa predstavljajo veliko oviro, tako da bi se do leta 1961 skladiščna površina povečala za 55%. V mestu se bodo gradila samo skladišča za industrijsko blago, pri katerem komercialni pogoji zahtevajo lokacijo v mestu. Predvidena je tudi gradnja novih poslovnih prostorov za podjetja, ki poslujejo v neprimeranih prostorih ali v trgovskih in drugih lokalih. Skupno bo trgovina na debelo investirala 5116 milijonov dinarjev, od tega za javna skladišča 1451 milijonov dinarjev.

6. S povečanjem prometa se bo morala izboljšati tudi založenost trgovin in povečanje zalog. Predvideva se, da bodo zaloge v trgovini na drobno porasle za 2697 milijonov dinarjev, v trgovini na debelo za 4264 milijonov dinarjev, pri čemer bo hitrost obračanja narasla od 5,87 v letu 1956 na 7,5 v letu 1961.

7. Zaradi investicijskih vplavanj in boljših organizacijskih oblik bo v trgovini narasla produktivnost in bo zato število zaposlenih naraščalo počasneje kot na promet, in sicer samo za 22% ali za 1921 oseb, kolikor je predvidenih novih delovnih mest. Za zagotovitev potrebne kvalificiranega kadra je treba letno izsolati po 500 oseb, za kolikor mora vajejska šola povečati svojo kapaciteto. Zgrajen bo tudi internat za 200 vajencev. Trgovska podjetja naj si z združevanjem sredstev povečajo možnost za graditev stanovanj za svoje osebe.

8. Potrošniški sveti so se v trgovini že uveljavili in so najbolj primerna oblika za povezavo trgovskih kolektivov in potrošnikov. Potrošniški sveti morajo tesno sodelovati z delavskim svetom, ki mora ukrepati po njihovih konstruktivnih predlogih in sklepih, po drugi strani pa morajo biti tesneje povezani s stanovanjskimi skupnostmi in občinami. Uspešen napredek trgovine se lahko doseže le z vsestranskimi naporji vsch družbenih organizacij v medsebojnem sodelovanju. Pri tem morajo skrbeti, da se bo poslovanje odvijalo v obojestransko korist kolektiva in skupnosti in onemogočati negativne pojave kot neopravičeno dviganje cen, nepravilen odnos do potrošnikov in ozke osebne koristi v vodenju podjetja ter se pri tem strogo ravnati po zakonskih predpisih.

XIX. poglavje

Gostinstvo in turizem

1. Glede na naraščanje osebnih dohodkov prebivalstva in glede na razvoj turizma v okraju se pred-

videva, da bo promet v gostinstvu naraščal za povprečno 8,7% letno, tako da bi bil leta 1961 za 52% višji kot leta 1956. Glede na relativno zaostajanje gostinstva v primeru z razvojem drugih gospodarskih dejavnosti in glede na gorajo perspektivo je treba zlasti urediti in zgraditi obrate za prehrano in obrate za prenočevanje v najbolj kritičnih mestih, v večjih središčih pa še obrate za hitro postrežbo in samopostrežbo in jih tehnično in sanitarno bolje opremiti. Gostinstvo mora v tem obdobju začeti prehajati na ekonomsko kalkulacijo.

2. Najnujneje je adaptirati in na novo zgraditi hotelske prenočninske kapacitete v krajih, kjer je že dosežani razvoj pokazal zanje potrebo in utemeljenost, ali kjer je utemeljeno gospodarsko izkoriščanje prirodnih pogojev zlasti v Ljubljani, Kamniku in na Vrhniki. V drugih občinah se bodo adaptirale ali dogradile tujske sobe v obstoječih gostiščih. V okraju se bo število sob za prenočevanje povečalo za 356 ali za 59%, od tega v Ljubljani za 216 ali 61%.

3. Za nudenje dnevne prehrane naj se usposobijo vse ustrezne obstoječe gostinske kapacitete. Menze bodo ustanovljala podjetja ali skupine podjetij za svoje delavce, v mestih pa za prehrano delavcev manjših podjetij tudi občine in stanovanjske skupnosti. V manjših krajih naj se zagotovi z drugačnim sistemom družbenih dajatev abonent-ska prehrana v splošnih gostiščih.

4. V tem obdobju bodo znašale bruto investicije 1835 milijonov dinarjev, od tega bo porabljenih 1112 milijonov dinarjev za novogradnjo in rekonstrukcije hotelskih in prenočninskih kapacitet, 200 milijonov dinarjev pa za novogradnjo obratov družbene prehrane. Vsa sredstva, ki pritekajo občinam iz gostinstva in turizma, naj se vlagajo spet nazaj v to panogo.

5. Porast gostinskega prometa in nove kapacitete bodo zahtevale, da se do leta 1961 vključi v gostinstvo novih 500 delavcev, s čimer bi se število zaposlenih povečalo za 16%. Kader je treba vzgajati s proučevanjem nekvalificiranih delavcev in sprejetjem vajencev. Gostinska zbornica bo organizirala tečaje za strokovno izpopolnjevanje in proučila pogoje za organiziranje gostinske vajejske šole.

6. Očitno je, da turizem vpliva na povečanje dohodka gospodarskih panog, ki tvorijo njegovo materialno osnovo; vrhu tega z inozemskim turizmom dotekajo devize, medtem ko ta dejavnost domačemu človeku nudi oddih in razvedrilo, s čimer vpliva na rekreacijske delovne sile. Zato je potrebno, da se v tem obdobju močneje poživijo ta gospodarska panoga kot važen gospodarski faktor in kot družbena potreba.

7. Poleg povečanih kapacitet v gostinstvu je treba za poživitev turizma zagotoviti tudi večanje števila zasebnih turističnih sob. Trgovska omrežje se bo moralo še bolj prilagoditi potrebam turizma. Potrebam turizma naj služijo tudi razne servisne službe. Za povezavo turističnih področij je treba uvesti nove avtobusne proge, posebno ob nedeljah na jih prilagoditi predvsem ljubljanskemu izletniškemu turizmu.

Turistična društva naj se tesneje sodelujejo s pristojnimi sveti občin kot iniciatorji za turistične investicije, ki naj nakazujejo potrebe in dajejo predloge, skrbje za olepšavo kraja, aktivizirajo za turistično dejavnost prebivalstvo, skrbje za mar-

kacije in opravljajo propagando v sodelovanju z gostinskimi podjetji. Za to turistično zlasti propagandno dejavnost bodo zagotovljena dodatna sredstva iz dela turistične takse, za širšo individualno propagando pa bodo skrbela sama gostinska podjetja.

8. Predvideva se, da se bo število nočnih do leta 1961 dvignilo za 62%, povečala pa se bo tudi povprečna doba bivanja turistov.

XX. poglavje

Obrt

1. Z nadaljnjo rastjo gospodarstva in prebivalstva ter večjo stanovanjsko izgradnjo kakor tudi zaradi mehanizacije kmetijstva in prometa se bodo še večale potrebe po obrtnih storitvah in komunalno servisnih službah. Serijsko proizvodnjo bo od obrti prevzemala industrija, v obrti pa bodo nastajale nove specializirane stroke.

Zato je potrebno, da industrija sprostí zmogljivost zasebne obrti za individualne storitve in da se organizira serijska proizvodnja gradbenih elementov v industriji in s tem sprosté nezadostne kapacitete gradbene obrti za storitve. Prav tako naj se skupaj s stanovanjskimi skupnostmi organizirajo komunalni servisi in servisi za osebne storitve, industrijska in trgovska podjetja naj ustanovljajo servisne delavnice za popravilo izdelkov, v obrti naj se tudi organizira kooperacija, organizira naj se izdelava in prodaja obrtnih izdelkov preko agencij zaradi izdelave na domu, obstoječa mreža obrtnih delavnic naj se razširi in se pri tem poskrbi, da bo obrt redno preskrbljena z reprodukcijskim in tehničnim materialom domačega in tujeja izvora.

2. Vrednost obrtne proizvodnje in storitev bo narasla od 14.372 milijonov dinarjev v letu 1956 na 19.938 milijonov dinarjev leta 1961 ali za 59%, kar znaša 7,6% letno. Pri tem bo vrednost proizvodnje in storitev v družbenem sektorju narasla za 37%, v zasebnem pa za 11%. Zaradi takega povečanja proizvodnje bo treba povečati tudi število zaposlenih za 3815 oseb ali v družbenem sektorju za 38% in v zasebnem sektorju za 6%. Računa se, da bo produktivnost dela narasla v družbenem sektorju letno za 4%, v zasebnem pa za 1%.

3. Ljudski odbori naj pri določanju družbenih obveznosti teže za čim širšo pavšalizacijo vsch obrtnikov, ki delajo brez tuje delovne sile in skrbje za strokovni dvig vajencev. Družbene obveznosti obrti morajo temeljiti na prometu, in zmogljivosti obratov, obdavčitev zasebne obrti naj se ravnajo po višini dajatev družbenega sektorja.

4. Predvideva se, da bosta v tem obdobju ustanovljena v okraju 502 nova obrata, kar znaša 10% od števila v letu 1956. V družbenem sektorju bo novo ustanovljenih 222 obratov ali 35%, ostanek pa v zasebnem sektorju, ki bo obsegal predvsem manjše storitvene obrate, medtem ko bo družbeni sektor razvil močnejše obrate tudi za proizvodno obrt ter okoli 100 servisnih delavnic pri stanovanjskih skupnostih. Novi obrati bodo ustanovljeni predvsem v strokah, kjer je najbolj pereče pomanjkanje zmogljivosti, in sicer v obrti za osebne storitve in v elektrotehnični, gradbeni, tekstilni, lesni in kovinski stroki. V drugih strokah se bodo razvila predvsem komunalno-servisne službe, usluge krojačev, šivilj, čevljarjev, brivcev, frizerjev, ključavnice, čarjev, kovačev, mehanikov, radio-

mehnikov, zidarjev, tesarjev, parketarjev, kamnosekov, keramikov, pekarjev, soboslikarjev in pleskarjev. V urbanističnih načrtih je treba predvideti tudi mrežo novih delavnic, prostore zanje pa naj zagotovijo investitorji tudi pri vseh novogradnjah.

5. Predvideva se izgradnja ozir. adaptacija ca. 23.000 m² novih delavnic. Za to kot tudi za opremo novih delavnic, za dopolnitev in zameno opreme v že obstoječih se predvideva 3144 milijonov dinarjev investicijskih sredstev. Vsa sredstva, ki jih ustvari obrt, se morajo usmeriti nazaj v obrt. Ustanovile se bodo mojstrske šole za izpopolnitev visokokvalificiranega in kvalificiranega kadra ter posebne mojstrske šole za vsestransko zlasti gospodarsko izpopolnitev vodstvenega kadra, okrajna obrtna zbornica pa bo prirejala občasne letne strokovne tečaje za določene stroke, na katerih se bo kvalificirani kader seznanil z novimi tehnološkimi postopki. Kvalifikacijski sestav zaposlenih v obrti se bo tako precej izboljšal. Glavni vir kvalificirane delovne sile bodo vajenci, ki se bodo morali letno vključiti v obrt na novo povprečno po 1255. Mladina naj se usmerja v deficitne stroke, kar se zagotovi tudi z višjimi nagradami in štipendijami. Proučiti je treba tudi reformo vajenskega šolstva glede učnih programov in skrajšanja uka. Potrebno je tudi povečati zmogljivost vajenskih šol. Zato se bodo gradile nove šole: za mešane stroke v Ljubljani, Domžalah in Mengšu, za avtomehansko stroko in za gradbeno stroko pa v Ljubljani, s čimer se bo zmogljivost povečala za 400 mest. Pri novih šolah bodo obstajali tudi vajenski domovi, katerih kapaciteta se bo povečala za 54%, kar bo omogočilo vključevanje vajencev tudi s podeželja.

ČETRTI DEL

Sklepe določbe

XXI. poglavje

izvrševanje perspektivnega plana

1. Okrajni ljudski odbor in občinski ljudski odbori morajo v svojih tekočih družbenih planih kakor tudi v odlokih in drugih predpisih za urejanje gospodarjenja zagotoviti izvajanje in uresničitev smernic in ciljev zveznega in republiškega perspektivnega plana kakor tudi smernic in ciljev v tem perspektivnem planu.

2. Gospodarske organizacije morajo v svojem poslovanju uresničevati cilje in naloge zveznega, republiškega in okrajnega perspektivnega plana in ustreznih tekočih planov, s katerim se ti izvajajo.

XXIII. poglavje

Ostale določbe

1. Dokumentacija z dokumentacijskimi elaborati k družbenemu planu gospodarskega razvoja Okrajna Ljubljana za razdobje 1957-1961 je sestavni del tega plana.

2. Rezultati, doseženi na podlagi družbenih planov okrajna za leti 1957 in 1958, se štejejo v izvršitev tega plana in so v njem že upoštevani kot plan za ti leti.

3. Ta plan velja od dneva objave v »Glasniku«, uradnem vestniku okrajna Ljubljana.

Št. 01/5-59.

Ljubljana, dne 28. aprila 1959.

Predsednik

okrajnega ljudskega odbora:

dr. Marijan Dermastia l. r.

OBČINSKI LJUDSKI ODBORI

OBČINA CERKNICA

209.

Na podlagi 16. člena zakona o nacionalizaciji zgradb in gradbenih zemljišč (Ur. list FLRJ št. 52-890/58) je občinski ljudski odbor Cerknica na seji občinskega zbora in na seji zbora proizvajalcev dne 11. aprila 1959 sprejel

ODLOK

o tem, katere zgradbe se štejejo kot zgradbe za počitek in oddih lastnika

1. člen

Za zgradbe, ki služijo za počitek in oddih lastnika po prvem odstavku 16. člena zakona o nacionalizaciji zgradb in gradbenih zemljišč, se štejejo zgradbe, ki so bile zgrajene za počitek in oddih lastnika zgradbe oziroma njegovih družinskih članov:

1. če skupna uporabna površina stanovanjskih prostorov ne presega 70 m², pri čemer se ne štejejo straniški prostori;

2. če zgradbo lastnik in njegovi družinski člani sami uporabljajo za oddih in počitek, oziroma jo dajejo za počitek in oddih na razpolago tudi drugim osebam.

2. člen

Če je bila stanovanjska ali poslovna zgradba preurejena v zgradbo za počitek in oddih, se lahko šteje za zgradbo po prvem odstavku 16. člena zakona tudi, če presega 70 m² skupne uporabne površine, če so izpolnjeni ostali pogoji 1. člena.

3. člen

Kot zgradbe za počitek in oddih po prvem odstavku 16. člena zakona se ne štejejo takšne zgradbe, ki so glede na gradbeni načrt in način gradnje (konstrukcijske elemente, gradbeni material, razporeditev prostorov, instalacijske naprave in podobno) zgrajene tako, da lahko trajno služijo kot redno stanovanje.

4. člen

Če je bila zgradba, ki izpolnjuje pogoje iz 1. oziroma 2. člena tega odloka z odločbo stanovanjskega organa dodeljena kot stanovanje drugi osebi, se ne glede na to šteje kot zgradba za počitek in oddih, vendar s tem niso prizadete pravice stanovanjskega upravičenca.

5. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v »Glasniku«, uradnem vestniku okrajna Ljubljana.

Št. 04/1-1672/1.

Datum: Cerknica, 13. aprila 1959.

Predsednik
občinskega ljudskega odbora:
Jože Telič l. r.

OBČINA DOMŽALE

210.

Na podlagi 4. točke odredbe o določitvi skočnine za javne plemenjake (Uradni list LRS št. 2/57 in 3/58) je Svet za kmetijstvo občinskega ljudskega odbora Domžale na seji dne 7. maja 1959 sprejel

ODREDBO

o uvedbi umetnega osemnjevanja

1.

Za celotno območje občine Domžale se odreja umetno osemnjevanje krav in telic.

2.

Prirodno pripuščanje je izjemoma dovoljeno na območju naslednjih kmetijskih zadrug:

1. na območju Kmetijske zadruge LUKOVICA v naseljih: DUPELJNE, STRAZA, ČEPLJE, OBRSE, PRERERJE, TRNOVCE, PODGORA, ZLATO POLJE, BREZOVICA, MALA LASNA, VRH, KORENO in KRANJE BRDO;

2. na območju Kmetijske zadruge BLAGOVICA v naseljih: VOŠČE, MALI in VELIKI JELNIK, ČESNICE, LIPA, POLJANE, SELCE, GABERJE, GORENJE, PRILESE, PREVOJE, JAVORJE, SUSA in LOG;

3. na celotnem območju Kmetijske zadruge TROJANE;

4. na območju Kmetijske zadruge MORAVCE v naseljih ZGORNJA in SPODNJA JAVORSKA, VRH-POLJE, ZGORNJI TUSTANJ, NEGOSTRN, VINJE, SV. MOHOR, SERJUČE, PRETEZ, KRIZATE, VOJNI DOL, PODGORIC, MUZGA, ZGORNJI in SPODNJI PREKR, VELIKA VAS, HRIB NAD RIBCAMI, ZALOG pod Miklavžem, DESEN, GRMACA, KATARJA, Stancelaze, Štebalija, Kovačija, Storovje, Podbrdo, Zerenk in Gora sv. Florjana.

3.

Prirodno pripuščanje je izjemoma dovoljeno:

a) za plemenice z območja umetnega osemnjevanja, če to dovoli pristojni veterinar po predhodnem pregledu glede na zdravstveno stanje živali;

b) za posamezna območja ali za posamezne plemenice, če je to potrebno v študijske namene, po predhodni odobritvi sveta za kmetijstvo ObLO.

4.

V krajih, kjer je izjemoma dovoljeno prirodno pripuščanje, se lahko izvaja tudi umetno osemnjevanje.

5.

Veterinarska postaja Domžale je dolžna uvesti vsakodnevno osemnjevanje povsod tam, kjer navadno pripuščanje ni dovoljeno.

6.

Ta odredba velja od dneva objave v »Glasniku«, uradnem vestniku okrajna Ljubljana.

Št. 03/8-2691/1.

Datum: 7. maja 1959.

Predsednik

Sveta za kmetijstvo ObLO:

ing. Metod Kropivšek l. r.

Predsednik

Občinskega ljudskega odbora

Frane Habjan l. r.

211.

Na podlagi 16. člena zakona o nacionalizaciji zgradb in gradbenih zemljišč (Uradni list FLRJ št. 52/58) je občinski ljudski odbor Domžale na seji občinskega zbora in na seji zbora proizvajalcev dne 21. aprila 1959 sprejel

ODLOK

o tem, katere zgradbe se štejejo kot zgradbe za počitek in oddih lastnika

1. člen

Za zgradbe, ki služijo za počitek in oddih lastnika po prvem odstavku 16. člena zakona o nacionalizaciji zgradb in gradbenih zemljišč se štejejo zgradbe, ki so bile zgrajene za počitek in oddih last-

nika zgradbe oziroma njegovih družinskih članov:

1. če skupna uporabna površina stanovanjskih prostorov ne presega 70 m², pri čemer se ne štejejo straniški prostori;

2. če zgradbo lastnik in njegovi družinski člani sami uporabljajo za oddih in počitek oziroma jo dajejo za počitek in oddih na razpolago tudi drugim osebam.

2. člen

Če je bila stanovanjska ali poslovna zgradba preurejena v zgradbo za počitek in oddih, se lahko šteje za zgradbo po 1. odstavku 16. člena zakona tudi, če presega 70 m² skupne uporabne površine, če so izpolnjeni ostali pogoji 1. člena

3. člen

Kot zgradbe za počitek in oddih po 1. odstavku 16. člena zakona se ne štejejo takšne zgradbe, ki so glede na gradbeni načrt in način gradnje (konstrukcijske elemente, gradbeni material, razporeditev prostorov, instalacijske naprave in podobno) zgrajene tako, da lahko trajno služijo kot redno stanovanje.

4. člen

Če je bila zgradba, ki izpolnjuje pogoje iz 1. oziroma 2. člena tega odloka z odločbo stanovanjskega organa dodeljena kot stanovanje drugi osebi, se ne glede na to šteje kot zgradba za počitek in oddih, vendar s tem niso prizadete pravice stanovanjskega upravičenca.

5. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v »Glasniku«, uradnem vestniku okrajna Ljubljana.

Št. 03/2-2782/1.

Dne 21. aprila 1959.

Predsednik

občinskega ljudskega odbora
Frane Habjan l. r.

OBČINA LJUBLJANA-ŠIŠKA

Razpis

Komisija za uslužbenske zadeve občinskega ljudskega odbora Ljubljana-Šiška razpisuje v svojem upravnem aparatu sledeča službena mesta:

1. pravnega referenta
2. računovodje na oddelku za finance
3. strojepisca (-ke)

Vsa delovna mesta so sistemizirana in prosta.

Pogoji za sprejem: ad 1. pravni fakulteta, ad 2. srednja strokovna izobrazba, ad 3. nižja strokovna izobrazba in znanje strojepisja najmanj za strojepisca II. razreda.

Plača po predpisih o javnih uslužbencih.

Pravilno kolkovane prošnje s kratkim življenjepisom vložite do 5. junija 1959 pri občinskem ljudskem odboru Ljubljana-Šiška, Zupančičeva 6.

Komisija
za uslužbenske zadeve

Vsečina

24 Družbeni plan gospodarskega razvoja okrajna Ljubljana za razdobje od 1957 do 1961. leta

209 Odlok o tem, katere zgradbe se štejejo kot zgradbe za počitek in oddih lastnika občine Cerknica

210 Odredba o uvedbi umetnega osemnjevanja občine Domžale

211 Odlok o tem, katere zgradbe se štejejo kot zgradbe za počitek in oddih lastnika občine Domžale

Razpis delovnih mest v upravi občine Ljubljana-Šiška